

128 - 2017

שוטרי בני ישראל – ממכים למוכים (שמ' ה') 128 ימי עיון בתנ"ך קיץ תש"ע

א. משה ואהרן מול פרעה

ואחר באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר ה' אלהי ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר. ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע בקלו לשלח את ישראל לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח. ויאמרו אלהי העברים נקרא עלינו נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה לה' אלהינו פן יפגענו בדבר או בחרב. ויאמר אלהם מלך מצרים למה משה ואהרן תפריעו את העם מפעשיו לכו לסבלתיכם. ויאמר פרעה הן רבים עתה עם הארץ והשבבתם אתם מסבלתם.

ב. פרעה מול הנוגשים והשוטרים

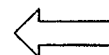
ויצו פרעה ביום ההוא את הנגשים בעם ואת שטריו לאמר. לא תאספון לתת תבן לעם ללפן הלבנים כתמול שלשם הם ילכו וקששו להם תבן. ואת מתכנת הלבנים אשר הם עשים תמול שלשם תשימו עליהם לא תגרעו ממנו כי נרפים הם על פן הם צעקים לאמר נלכה נזבחה לאלהינו. תכבד העבדה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו בדברי שקר.

ג. הנוגשים והשוטרים מול העם

ויצאו נגשי העם ושטריו ויאמרו אל העם לאמר כה אמר פרעה אינני נתן לכם תבן. אתם לכו קחו לכם תבן מאשר תמצאו כי אין נגרע מעבדתכם דבר.

תיאור העם המקושש קש

ויפץ העם בכל ארץ מצרים לקשש קש לתבן. והנגשים אצים לאמר פלו מעשיכם דבר יום ביומו פאשר בהיות התבן.

1ג. הנוגשים מול השוטרים (!)

ויכו שטרי בני ישראל אשר שמו עליהם נגשי פרעה לאמר מדוע לא כליתם חקכם ללפן כתמול שלשם גם תמול גם היום.

1ב. השוטרים מול פרעה

ויבאו שטרי בני ישראל ויצעקו אל פרעה לאמר למה תעשה כה לעבדיך. תבן אין נתן לעבדיך ולבנים אמרים לנו עשו והנה עבדיך מכים וחטאת עמך. ויאמר נרפים אתם נרפים על פן אתם אמרים נלכה נזבחה לה'. ועתה לכו עבדו ותבן לא ינתן לכם ותכן לבנים תתנו.

1א. השוטרים מול משה ואהרן

ויראו שטרי בני ישראל אתם ברע לאמר לא תגרעו מלבניכם דבר יום ביומו. ויפגעו את משה ואת אהרן נציבים לקראתם בצאתם מאת פרעה. ויאמרו אלהם ירא ה' עליכם וישפט אשר הבאשתם את ריחנו בעיני פרעה ובעיני עבדי לתת חרב בגדכם להרגנו.

1 רש"י: "ויראו שוטרי בני ישראל – את חבריהם הנרדים על ידם"; ראב"ע: "ויראו - זה הפסוק דבק בפסוקים הבאים אחריו כי ראו נפשם בצרה בעבור שאמר להם פרעה לא תגרעו מלבניכם דבר יום ביומו ופגעו משה ואהרן והתרעמו עליהם. ומלת אותם כמו נפשם ועצמם".

האיש העברי המכה (שמי' ב', יג-יד)	שוטרי העברים המוכים (שמי' ה')
וַיֵּצֵא בַיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהַיְהוּדָה שְׁנֵי אַנְשִׁים עִבְרִים נָצִים	וַיִּכּוּ שׁוֹטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע לָמָּה תִּכֶּה רֵעִיד.	וַיִּבְאוּ שׁוֹטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְעֲקוּ אֶל פְּרָעָה לֵאמֹר לָמָּה תַעֲשֶׂה לָּהּ לַעֲבָדֶיךָ
וַיֹּאמֶר מִי שָׂמַד לְאִישׁ שֶׁר וְשִׁפְט עָלֵינוּ	וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם נִרְאָה ה' עָלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט
הֲלֹהֵיגְנִי אֶתְּהָ אִמְרָה כִּי אֲשֶׁר הִרְגִּיתָ אֶת הַמִּצְרִי	אֲשֶׁר הִבְאִשְׁתָּם אֶת רֵיחֲנוּ בְּעֵינֵי פְרָעָה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו לְתֵת חֶרֶב בְּיָדָם לְהִרְגֵנוּ

שמות רבה, פר' ה', כ':

"ויוכו שוטרי בני ישראל: מכאן אתה למד שהיו כשרים ומסרו עצמן על ישראל וסבלו מכות כדי להקל מעליהם, ולפיכך זכו לרוח"ק, שנאמר: 'אספה לי שבעים איש מוזקני ישראל וגו'', אמר הקב"ה הם לקו עליהם – לפיכך יזכו לרוח"ק, ונתמ נביאים עליהם".

"מהו נצבים? אמרו רבותינו ז"ל: דתן ואבירם היו עמהן שכתוב בהן: 'ודתן ואבירם יצאו נצבים' (במי ט"ז, כז). התחילו מחרפין ומגדפין כלפי משה ואהרן".